Laura Huhtasaari ja Teuvo Hakkarainen
Parlement européen
Rue Wiertz 60
1047 Bruxelles
Belgique

Eduskunnan suuri valiokunta
00102 Eduskunta

Kirjallinen lausunto:
Euroopan parlamentin päätöslauselma EU:n vaalisäädöksen uudistamiseksi
U-kirje 64/2022 vp

Euroopan unioni toimii parhaiten itsenäisten valtioiden välisenä talousyhteisönä. Euroopan parlamentin päätöslauselma EU:n vaalisäädöksen uudistamiseksi on tämän ihanteen täydellinen vastakohta. Päätöslauselma on osa pitkäaikaista federalistista suunnitelmaa "eurooppalaistaa" Euroopan parlamentin vaalit ja muuttaa EU siten, ei ainoastaan liittovaltioksi, vaan yhtenäisvaltioksi. Hyväksytyksi tullessaan EU:n uusi vaalilaki myös saattaisi jäsenvaltiot merkityksettömämpään rooliin osana EU:a sekä loisi ylikansalliselle tasolle turhia ja resursseja kuluttavia uusia rakenteita.

Eduskunnan tulisi vastustaa EU:n vaalisäädöksen uudistamista koskevan Euroopan parlamentin päätöslauselman kohtia, jotka heikentävät Suomen asemaa EU:ssa, lisäävät EU:n ylikansallista luonnetta, luovat turhia ylikansallisia rakenteita sekä pakottavat Suomen muuttamaan lainsäädäntöään oman oikeusperinteemme ja suomalaisen oikeustajun vastaiseen suuntaan. Seuraavassa selitän lyhyesti, mitä ongelmakohtia päätöslauselmaesityksessä esiintyy.

Yleiseurooppalainen vaalipiiri olisi riski Suomen vaikutusvallalle EU-järjestelmässä, sillä, kuten eduskunnan U-kirje 64/2022 nostaa esille, "[m]enettelyllä ei kuitenkaan voitaisi taata hyvää sijoitusta listalla minkään jäsenvaltion ehdokkaille". Se myös muuttaisi EU:n vaalijärjestelmää enemmän yhtenäisvaltion kaltaiseksi kuin mitä Amerikan Yhdysvaltojen vaalijärjestelmä on.

Kärkiehdokasmenettely antaisi Brysselin pienelle poliittiselle eliitille liiallisesti vaikutusvaltaa komission puheenjohtajan nimittämisessä ja vähentäisi jäsenvaltioiden valtaa EU-järjestelmässä.

Euroopan vaaliviranomainen olisi turha resursseja tuhlaava byrokratiarakenne ylikansalliselle tasolle. EU-tason viraston sijaan parempi vaihtoehto on tehostaa yhteistyötä kansallisten vaaliviranomaisten välillä.

Äänioikeusiän tulisi olla Suomen lainsäätäjien itsenäisesti päättämä. Ehdotus EU:n vaalisäädöksen uudistamiseksi laskisi kuitenkin Suomen äänioikeusikää 18:sta 16 vuoteen, sillä Suomen perustuslaissa ei ole mainintaa äänioikeusiästä.

Kirjeäänestyksessä olisi merkittäviä vaalisalaisuuteen ja vaalivapauteen sekä kirjepostin jakeluun liittyviä riskitekijöitä.

Sukupuolten välinen tasa-arvo on ehdotuksessa eufemismi sille, että ihmisen fyysiset ominaisuudet asetetaan vaaleissa pätevyyden ja asiantuntemuksen edelle.

Kannustamme tukemaan ehdotuksessa käytännöllisten yksityiskohtien, kuten vaalipäivän ja ehdokaslistojen esittämisen määräajan harmonisointia. Olemme myös valmiit antamaan eurooppalaisille puolueille enemmän näkyvyyttä Euroopan parlamentin vaalien prosessissa.

Lopputulos on kuitenkin se, että Euroopan parlamentin päätöslauselma EU:n vaalisäädöksen uudistamiseksi on yritys sekaantua liiallisesti jäsenvaltioiden sisäisiin asioihin niiden suvereniteettia loukkaavalla tavalla. Tämä ei ole hyväksyttävää, sillä kansalliset vaalijärjestelmät ja -käytännöt ovat tulos pitkäaikaisista päätöksentekoprosesseista. Ne heijastavat perustuslaillisia ja poliittisia perinteitä, kuten myös kansallista identiteettiä.

Vaalilainsäädännön tulisi olla jäsenvaltion yksinomaisessa toimivallassa.

Kannustamme hylkäämään ehdotuksen.

Kunnioittavasti,

Laura Huhtasaari

Euroopan parlamentin jäsen

Teuvo Hakkarainen

Euroopan parlamentin jäsen